UCHWAŁA NR XXV/177/2026
RADY GMINY OLSZANKA

z dnia 26 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026 - 2030"

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 1673 z późn. zm.), Rada Gminy Olszanka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej Oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej W Gminie Olszanka na lata 2026 - 2030”w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXV/220/2021 Rady Gminy Olszanka z dnia 25 października 2021 r. w sprawie uchwalenia "Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2025".

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olszanka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Sławomir Barwiński

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE OLSZANKA NA LATA 2026- 2030

Spis treści

I Wstęp 2
II Podstawy prawne 3
III Charakterystyka zjawiska przemocy domowej 4
1. Przemoc domowa- definicje prawne 4
2. Formy i fazy przemocy domowej 6
3. Ochrona osób doznających przemocy domowej 8
IV Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Olszanka 10
1. Podstawowe informacje o gminie 11
2. Skala zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Olszanka- dane instytucjonalne. 12
V Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej 16
VI Część programowa 17
1. Założenia Programu 17
2. Adresaci Programu 17
3. Cel główny i cele szczegółowe Programu 18
4. Przewidywane efekty realizacji Programu 23
5. Monitoring Programu 23
6. Finansowanie Programu 24
7. Harmonogram realizacji Programu 24

I Wstęp

Przemoc domowa to specyficzna grupa czynów zabronionych przez prawo, a jej stopień społecznej szkodliwości jest bardzo wysoki. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc w rodzinie (inaczej przemoc domowa) określa się, jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”[1].

Analizując statystki dotyczące przemocy domowej zaobserwować można, iż problem ten dotyczy najczęściej kobiet i dzieci. Z uwagi na swoją złożoność, zjawisko to wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Działania zapobiegawcze przemocy domowej należy realizować na wielu poziomach. W działania powinno się zaangażować oprócz ustawodawcy, organizacji rządowych i pozarządowych, również całe społeczeństwo[2].

Niemniej istotna jest ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej. Bez wątpienia doświadczanie przemocy w rodzinie, a zatem w środowisku, które powinno być ostoją bezpieczeństwa i zapewnić godne warunki do życia i dorastania, niesie za sobą szczególnie dotkliwe konsekwencje[3].

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszaniu jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026 - 2030. Program nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

[1] *Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej*, Istanbul 2011.
[2] Stożek M., *Przemoc w rodzinie. Zapobieganie w świetle przepisów prawa*, Wydawnictwo Instytutu Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009, s.
[3] J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane,* Wrocław 2017, s. 31-32.

II Podstawy prawne

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1673 z późn. zm.) – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy wspomnianej Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- ✓ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✓ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2025, poz. 1214,1302, z 2026r. poz. 26)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2025 poz. 49,1301),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2025 poz. 1153,1436),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 1338),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 636,718),

- Ustawa z dnia 25 lutego1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2809 z 2025 r. poz. 897),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodek Karny (t.j. Dz. U. 2025 poz. 383,1818,1872),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2025 poz. 46,304.1178,1420,1872),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1568,1841 z 2025 r. poz. 620,1172, 1302, 1518, 1661),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1802, z 2025 r. poz. 820),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Cele wyznaczone w niniejszym Programie są spójne z celami ujętymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

III Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1. Przemoc domowa- definicje prawne

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pojęcie przemocy domowej rozumie się: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej".

Natomiast w myśl art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy osoba doznająca przemocy domowej to:

a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i ich małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Z kolei art. 2 ust. 1 pkt 3 definiuje pojęcie „osoba stosująca przemoc domową" – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej);

Kolejno art. 2 ust. 1 pkt 4 określa pojęcie „świadka przemocy domowej" – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Ponadto, zachowania przemocowe mogą wypełniać znamiona różnych typów czynów zabronionych penalizowanych przez przepisu Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu, które jest ścigane z urzędu.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi, że:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osoba nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat".

2. Formy i fazy przemocy domowej

Termin przemoc potocznie najczęściej zastępowany jest takimi pojęciami jak brutalność, okrucieństwo, przestępczość. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił – jedna bowiem ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Jednakże nie należy utożsamiać przemocy z agresją. To, co odróżnia przemoc od agresji, to owa przewaga sił jednej strony. W przemocy zawsze występuje ona po stronie sprawcy, zaś w przypadku agresji jest zrównoważona. Celem przemocy jest wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia, poniżenie. Sprawca naraża na szkody zdrowie i życie ofiary[4].

W celu określenia czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać czy spełnia następujące 4 warunki:

- jest intencjonalne;
- jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne[5].

W literaturze spotkać można różnorakie klasyfikacje przemocy. Najczęściej wyróżnia się przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz polegającą na zaniedbaniu. Formy te często występują łącznie. Przemoc fizyczna to zachowanie, którego skutkiem może być uszkodzenie ciała. Nieważne jest jednak, czy do takiego uszkodzenia dojdzie. Będzie to np. popychanie, szarpanie, kopanie, bicie pięścią, przypalanie papierosem. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, jest najczęstszą z form przemocy, trudną do udowodnienia. Przejawem takiej przemocy może być np. krytykowanie,

[4]W. Jedlecka, *Formy i rodzaje przemocy* [w:] *Studia Erasmiana Wratislaviensia = Wrocławskie Studia Erazmiańskie : zeszyt naukowy studentów, dotorantów i pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego,* Wrocław 2007, s. 14.

[5] http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie (dostęp: 10.01.2024).

szantażowanie, krzyczenie, obrażanie, lekceważenie. Z kolei przemoc seksualna to podjęcie czynności seksualnej bez zgody drugiej osoby lub wykorzystanie stanu jej nieświadomości. Przykładem będzie tutaj np. zgwałcenie czy nagrywanie stosunku seksualnego. Natomiast przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Będzie to m.in.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy. Ostatnią z wymienionych form przemocy- zaniedbanie, można określić też jako formę przemocy ekonomicznej. Oznacza ona np.: niedawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie[6].

Wśród licznych zagadnień przyczyn przemocy domowej M. Borowski[7] wymienia następujące grupy:

- przestępczość;
- alkoholizm, narkomania, lekomania;
- zachowania autodestrukcyjne: samobójstwa, samouszkodzenia;
- zaburzenia nerwowe i psychiczne;
- dewiacyjne zachowania seksualne;
- inne typy zachowań dysfunkcyjnych wobec istniejącego systemu społecznego powodujące np. zwiększenie się liczby rozbitych rodzin i rozwodów czy zjawiska tzw. sieroctwa społecznego.

Przemoc domowa zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie- ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia- jedno z parterów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u osoby doznającej przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.

[6] *http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy* (dostęp: 10.01.2024).
[7] M. Borowski, *Przemoc w rodzinie*, http://www.korzan.edu.pl/konferencja/re-feraty/borowski.pdf (data dostępu: 10.01.2024).

2. Faza gwałtownej przemocy- osoba stosująca przemoc wpada w szał i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Osoba doznająca przemocy znajduje się w stanie szoku, uspokaja osobę stosująca przemoc, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne- obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji osoby stosującej przemoc.

3. Faza miodowego miesiąca- jest to trzecia faza, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoją złość, wie, że posunęła się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobiła, okazuje ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w zmianę osoby stosującej przemoc, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia[8].

3. Ochrona osób doznających przemocy domowej

Analizując raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar dla Osób Doznających **Przemocy** Domowej „Niebieska Linia" za 2024 rok, należy stwierdzić, że przemoc domową zgłaszały przede wszystkim kobiety i były to głównie zgłoszenia telefoniczne.

Wśród telefonujących zdecydowaną większość stanowiły właśnie kobiety (76%), jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali głównie dorośli. W analizowanym okresie odebrano 232 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (1,25% wszystkich rozmów). Osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją w 2024 roku: 7518 osób (w tym 123 dzieci). Przemoc fizyczną zgłaszało 4385 dzwoniących (w tym 79 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej[9].

Każda z osób doznających przemocy domowej może liczyć na bezpłatną pomoc ze strony państwa. Art. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że pomocy tej udziela się w formie:

[8] J. Maciaszek, *Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty,* KUL, Stalowa Wola 2010, s. 39-41.

[9] https://www.niebieskalinia.info/images/Raport_2022.pdf (data dostępu: 10.01.2024).

1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskie Karty, której procedura od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę Niebieskiej Karty w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury Niebieskie Karty następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością podjęły informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, zobowiązane są niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

IV Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Olszanka

Najczęstsze przyczyny przemocy domowej według badań empirycznych obejmują kombinację czynników psychologicznych, społeczno-ekonomicznych i kulturowych, takich jak nadużywanie alkoholu, stres finansowy oraz historia przemocy w rodzinie pochodzenia.

Badania wskazują na następujące dominujące przyczyny:

Nadużywanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki): większość sprawców działa pod ich wpływem, co obniża kontrolę impulsów (35% przypadków wg CBOS),

Historia przemocy w dzieciństwie: sprawcy często sami doświadczali przemocy lub byli jej świadkami (30,2 % przypadków wg CBOS)

Problemy ekonomiczne i stres : brak środków finansowych, bezrobocie, zadłużenie (18% przypadków wg CBOS) – frustracja prowadzi do eskalacji konfliktów

Główne przyczyny przemocy domowej w Gminie Olszanka w latach 2024 - 2025

PRZYCZYNY	SKALA ZJAWISKA W PROCENTACH	PRZYKŁADY
Alkoholizm i uzależnienia	70%	Nadużywanie nasila agresje
Stres socjalny	0	Bezrobocie, bieda, zadłużanie
Czynniki psychologiczne	25%	Niska samoocena, zazdrość, chęć dominacji
Dysfunkcyjne relacje w rodzinie	5%	Separacja, niedojrzałość rodziców

Główne przyczyny przemocy domowej w Gminie Olszanka to przede wszystkim nadużywanie alkoholu, stres, niepowodzenia życiowe oraz problemy rodzinne. Analiza zjawisk przemocy domowej na terenie Gminy Olszanka wskazuje na silną korelację tych czynników z interwencjami policji i procedurami "Niebieskiej Karty".

Sprawcy odreagowują stresy i porażki na osobach zależnych, a alkohol działa jako katalizator. Typowy sprawca cechuje się brakiem samokontroli, porywczością i potrzebą dominacji, co nasila się w warunkach frustracji ekonomicznej lub rodzinnej.

Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego potwierdza, że alkoholizm w rodzinach jest kluczowym czynnikiem, skutkującym wzrostem aktów przemocy.

Problemy ujawniają się w kryzysach, np. awantury domowe, z udziałem dzieci jako świadków lub ofiar.

Niskie poczucie wartości ofiar (spowodowane działaniami sprawcy przemocy) i ich zależność ekonomiczna od sprawcy przedłużają cykl przemocy.

Wszystko to wskazuję na potrzebę interdyscyplinarnych działań, w tym edukacji i terapii, i to zarówno wobec sprawców przemocy domowej jak i ofiar przemocy domowej.

1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Olszanka położona jest w zachodniej części województwa opolskiego. Graniczy od strony północnej z Gminą Skarbimierz, od wschodu z Gminą Lewin Brzeski, od południowego wschodu z Gminą Niemodlin, od południa z Gminą Grodków i od zachodu z Gminą Wiązów. Położona jest w powiecie brzeskim, na terenie historycznej Ziemi Brzeskiej, w połowie drogi pomiędzy Opolem i Wrocławiem. W skład Gminy wchodzi 10 miejscowości stanowiących 10 Sołectw (jednostek pomocniczych Gminy). Powierzchnia Gminy wynosi 92,37 km² i stanowi 0,98% powierzchni województwa opolskiego.

Na terenie Gminy Olszanka liczba mieszkańców na dzień 31.12.2025 wynosiła 4611 osób.

Źródło: Raport o stanie Gminy Olszanka za 2024 rok.

2. Skala zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Olszanka- dane instytucjonalne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance z/s w Krzyżowicach funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Celem działania Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem ośrodka jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji w środowisku.

Zgodnie z art. 9b. ust. 1. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3– 5 w/w ustawy, w szczególności przez:

1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 w/w ustawy oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a w/w ustawy;
9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

W latach 2024 - 2025 na tego typu programy skierowano ogółem 8 osób stosujące przemoc domową.

10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734,1676,1814,1818, 1872).

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Diagnostyczno- Pomocowe, które zapewniają interdyscyplinarny, kompleksowy, uwzględniający potrzeby wszystkich członków rodziny, charakter pracy. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
2) realizacja procedury „Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty";
8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty";
9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
    a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty",
    b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty";

10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Olszance:

a) diagnozowanie problemu przemocy domowej- liczba działań:
   - w 2024 roku : 3 – w czasie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
   - w 2025 roku : 6 - w czasie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego

b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku:
   -2024 rok: podjęto 54 działań;
   -2025 rok: podjęto 78 działań;

c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym:
   - 2024 rok: rozpowszechniano informacje raz w roku;
   - 2025 rok: rozpowszechniano informacje raz w roku;

Na szczególną uwagę zasługują akcje podejmowane przez placówki edukacyjne działające na terenie gminy Olszanka które przynajmniej raz w roku kampanię informacyjna skierowaną do rodziców celem zobrazowania czym jest przemoc domowa i jak sobie z nią radzić.

d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową:
   - 2024 rok: podjęto działania wobec 5 osób;
   - 2025 rok: podjęto działania wobec 4 osób

Dane zawarte w tabeli 1 wskazują, że w 2025 roku w porównaniu z 2024 rokiem liczba wszczynanych procedur „Niebieska Karta” zmalała.

Podmiotem, który najczęściej wszczyna ową procedurę jest Policja.

W 2024 roku Policja odnotowała 138 interwencji domowych w których 9 zakończyło się wszczęciem procedury Niebieskiej Karty.

W 2025 roku Policja odnotowała 100 interwencji domowych w których 5 zakończyło się wszczęciem procedury Niebieskiej Karty.

Tabela 1. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart A” wszczynających procedurę w latach 2024-2025 przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Procedura “Niebieskiej Karty”		
	2024	**2025**
Ogółem , w tym przez:	9	5
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0
Policja	**7**	**5**
Oświata	2	0

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszance

Na mocy Porozumienia Międzygminnego pomiędzy Gminą Brzeg a Gminą Olszanka mieszkańcy naszej gminy mogą korzystać Punktu Pomocy Kryzysowej w Brzegu.
W latach 2024-2025 z pomocy Punktu Pomocy Kryzysowej skorzystało łącznie 162 rodziny lub osoby z terenu gminy Olszanka.
Ze specjalistycznych form wsparcia w/w placówki korzystają mieszkańcy Gminy Olszanka w tym ofiary przestępstw związanych z przemocą domową.
W/w placówka udziela wsparcia psychologicznego, poradnictwa w obszarze uzależnień oraz poradnictwa socjalnego i prawnego.

V Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej

Instytucje, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową należy zaliczyć do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Gminy Olszanka znajdują się przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Pomocy Kryzysowej w Brzegu,
- Komisariat Policji w Lewinie Brzeskim,
- Sąd Rejonowy wraz z zespołem kuratorskiej służby sądowej,
- Prokuratura Rejonowa,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olszance,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Olszanka,
- Ośrodki Leczenia Odwykowego,
- placówki oświatowe z terenu Gminy Olszanka,
- zakłady opieki zdrowotnej z terenu Gminy Olszanka,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu,

VI Część programowa

1. Założenia Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026 – 2030 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada realizację przez wszystkie podmioty zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Założenia Programu skorelowane są z lokalnymi potrzebami oraz dotychczasowymi zadaniami. Obejmują działania profilaktyczne na trzech poziomach:

- profilaktykę pierwszorzędową – ukierunkowaną na ogół mieszkańców Gminy Olszanka; obejmuje ona działania mające na celu zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających pojawieniu się zjawiska przemocy domowej poprzez edukację i budowanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej (przejawów, przebiegu, cyklów), upowszechnianie informacji o formach wsparcia i instytucjach udzielających pomocy w środowisku lokalnym;
- profilaktykę drugorzędową – skierowaną do osób i rodzin z grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko występowania przemocy domowej;
- profilaktykę trzeciorzędową – skierowaną do rodzin, w których występuje problem przemocy domowej; obejmuje ona z jednej strony działania interwencyjne i pomocowe mające na celu ochronę i wsparcie osób doznających przemocy domowej, z drugiej oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową i zmierzające do zaprzestania stosowania przemocy, a także czynności służące zapobieganiu następstwom społecznym wynikającym ze stosowania przemocy domowej.

Oprócz działań profilaktycznych, w obszarze *Programu* zawarte są również działania służące podnoszeniu kompetencji i wsparciu zawodowemu przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Adresaci Programu

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Olszanka na lata 2026-2030 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- mieszkańców Gminy Olszanka, w tym dla osób zagrożonych przemocą domową;

- osób stosujących przemoc domową;
- osób doznających przemocy domowej;
- świadków przemocy domowej;
- osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

3. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026-2030 jest:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy oraz wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, a także prowadzenie oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doznającym przemocy domowej oraz udzielającymi im wsparcia;
- Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- Opracowywanie i realizacja planu pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, w tym prowadzenie pracy socjalnej z osobami doznającymi przemocy domowej;
- Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej specjalistycznej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej;
- Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy domowej;

- Podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw oraz możliwych reakcji w sytuacji doświadczania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej,
- ✓ liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej objętych monitoringiem,
- ✓ liczba rodzin doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- ✓ liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z poradnictwa Punktu Konsultacyjnego,
- ✓ liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających przemocy domowej,
- ✓ liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego;
- ✓ liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- ✓ liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia.

Termin realizacji działań celu szczegółowego 1: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny, Policja, placówki oświatowe.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, kościół i społeczność lokalna.

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie skuteczności oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Interweniowanie w sytuacji występowania przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osób stosujących przemoc domową ze szczególnym naciskiem na motywowanie ich do udziału w programach oraz informowanie o obowiązujących,

nowych, potencjalnych następstwach karnych niezgłoszenia się lub nieukończenia programu;

- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej;
- Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba przeprowadzonych interwencji,
- ✓ liczba sporządzonych „Niebieskich Kart";
- ✓ liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- ✓ liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- ✓ liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Termin realizacji działań celu szczegółowego 2: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, kościół i społeczność lokalna

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie zjawiska przemocy domowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, a także organizację konkursów, zajęć edukacyjnych;
- Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków. Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;

- Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest przygotowanie rodziców do wychowania dzieci bez przemocy;
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- Zamieszczanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszance informacji o lokalnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej;
- Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;
- Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ✓ liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,
- ✓ liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej,
- ✓ liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział,

Termin realizacji działań celu szczegółowego 3: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Doskonalenie kompetencji instytucji i osób zajmujących się problematyką przemocy domowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskie Karty, prowadzenia Interwencji Kryzysowej, skutecznego radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu;
- Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych;
- Ścisła współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jego skutkom.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba osób biorących udział w szkoleniach oraz podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;

Termin realizacji działań celu szczegółowego 4: zadanie stałe.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Policja, Punkt Konsultacyjny

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe

V CEL SZCZEGÓŁOWY: Monitoring problemu przemocy domowej na terenie Gminy Olszanka.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy domowej w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian;
- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba osób stosujących przemoc domową;

- ✓ liczba osób doznających przemocy domowej;
- ✓ liczba działań monitoringowych;

Termin realizacji działań celu szczegółowego 5: zadanie stałe.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny.

Partnerzy realizacji: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, Policja, placówki służby zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi.

4. Przewidywane efekty realizacji Programu

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- ✓ ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz poprawę kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Olszanka;
- ✓ wzrost wiedzy osób doznających przemocy domowej na temat przysługujących im praw oraz sposobów radzenia sobie z przemocą;
- ✓ zmniejszenie poczucia bezkarności u osób stosujących przemoc;
- ✓ zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak i dla osób stosujących przemoc domową;
- ✓ podniesienie świadomości mieszkańców w obszarze przemocy domowej, w tym konsekwencji stosowania kar fizycznych w procesie wychowania;
- ✓ wzrost wiedzy wśród mieszkańców gminy na temat instytucji pomagających rodzinom z problemem przemocy domowej;
- ✓ zmniejszenie tolerancji na przemoc domową wśród mieszkańców gminy;
- ✓ zwiększenie efektywności współpracy instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej;
- ✓ podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Monitoring Programu

Monitorowanie realizacji Programu przez Zespół Interdyscyplinarny odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, która dotyczyć będzie danych uzyskanych z realizacji Programu, to jest:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę wskaźników. Ewaluacja umożliwi:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Olszanka,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance do dnia 30 maja każdego roku przedłoży Wójtowi Gminy Olszanka sprawozdanie z realizacji Programu.

6. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków pochodzących ze środków przeznaczonych w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszance na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

7. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Olszanka w latach 2026-2030. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

UZASADNIENIE

Podjęcie uchwały podyktowane jest potrzebą dostosowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej Oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Olszanka na lata 2026-2030 do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024 – 2030.